

Sieć istniejących instytucji i placówek wspomagających osoby starsze jest wciąż niewystarczająca, oferty są zbyt małe w stosunku do ogromu potrzeb społecznych. Dotyczy to zarówno miejsc jak i niezadowalającej jakości usług. W działaniach na rzecz ludzi starszych, obowiązkiem całego społeczeństwa, a zwłaszcza władz rządowych i samorządowych różnych szczebli, jest zapewnienie godnych warunków życia, należytej pozycji społecznej (przez właściwe regulacje prawne i rozwiązania organizacyjne). System wsparcia powinien obejmować zarówno opiekę, ale i kształcenie ludzi w podeszłym wieku. Powszechnie przygotowanie się do starości stanowi zatem nowe wyzwanie dla współczesnych społeczeństw, które powinny położyć szczególny nacisk na edukację ku dobremu modelowi przeżywania starości, w tym na motywowanie osób starszych do aktywności zarówno w sferze fizycznej, jak też intelektualnej.

Jak wynika z danych demograficznych, odsetek ludzi w wieku poprodukcyjnym wzrasta w naszym kraju i gminie. Potrzeby osób starszych to między innymi: opieka, towarzystwo, potrzeby finansowe, zagospodarowanie czasu wolnego. W przypadku osób chorych i niepełnosprawnych niezbędna jest pomoc pielęgniarki, pomocy społecznej, i ciągłego kontaktu z ośrodkiem zdrowia. Formą wsparcia dla tych osób są usługi opiekuńcze, medyczne i specjalistyczne w domu podopiecznego oraz pomoc w załatwianiu codziennych spraw życiowych. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w załatwianiu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zalecaną przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Misją tut. ośrodka jest dążenie do zapewnienia usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Ma to zapobiec ewentualnej utracie kontaktów ze swoim środowiskiem przez osobę korzystającą z tej formy pomocy.

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w formie specjalistycznych usług opiekuńczych nad osobami chorymi i starymi w domu:

Liczba osób	7
Liczba świadczeń	2841

Ośrodek Pomocy Społecznej udzielił pomocy w formie usług opiekuńczych nad osobami chorymi i starymi w domu w ilości:

Liczba osób	61
Liczba świadczeń	18706

Powody ubiegania się o pomoc społeczną

Udzielaniem i organizowaniem pomocy społecznej na terenie gminy Biała Rawska zajmuje się Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej zlokalizowany w siedzibie gminy. W gminie funkcjonuje też Środowiskowy Dom Pomocy Społecznej w Białej Rawskiej obejmujący opieką ludzi starszych i wymagających stałej opieki. MGOPS realizuje zadania pomocy społecznej wynikające z polityki społecznej państwa i gminy. Pomocy społecznej udziela się osobom i rodzinom, w szczególności z powodu:

- ubóstwa,
- sieroctwa,
- bezrobocia,
- niepełnosprawności,
- długotrwałej lub ciężkiej choroby,
- przemocy w rodzinie,
- potrzeby ochrony macierzyństwa lub wielodzietności,
- bezradności w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych czy wielodzietnych,
- alkoholizmu lub narkomanii,
- braku umiejętności w przystosowaniu do życia młodzieży opuszczającej placówki opiekuńczo-wychowawcze, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego,
- zdarzenia losowego i sytuacji kryzysowej,
- klęski żywiołowej lub ekologicznej.

Co roku rośnie liczba udzielanych świadczeń i liczba rodzin objętych pomocą zarówno ze strony państwa jak i gminy. Najwięcej wypłacanych jest zasiłków stałych i okresowych.

Z pomocy korzystają też dzieci, które otrzymują dofinansowanie posiłków w szkołach.

W gminie działa również Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, która decyduje o wydatkach na różne działania profilaktyczne i zapobiegawcze. Tutaj pomocą objęte są przede wszystkim dzieci z rodzin alkoholików i ze środowisk zagrożonych. Dla nich organizowane są wyjazdy wakacyjne, szkolenia i zajęcia pozaszkolne.

Do podstawowych zadań i działań podejmowanych przez Ośrodek należą zapewnienie posiłku, usługi opiekuńcze, sprawienie pogrzebu, wypłacanie zasiłków(stałych, okresowych, celowych), praca socjalna mająca na celu aktywizację i usamodzielnienie określonych grup ludzi oraz indywidualnych osób.

Identyfikacja problemów

Analiza sfery technicznej

Infrastruktura transportowa i komunikacyjna

Główną infrastrukturę komunikacyjną zapewnia droga wojewódzka Nr 725 relacji Rawa Mazowiecka – Grójec, przecinająca Gminę Białą Rawska, przebiegając przez centrum miasta. Przez zachodni rejon gminy przebiega droga krajowa nr 8 (na odcinku 5,3 km) relacji Kudowa Zdrój – Budzisko.

Kategorie i stan techniczny dróg w gminie Biała Rawska

Drogi	Długość (km)	Nawierzchnia	
		ulepszona	nieulepszona
Krajowe	5,3	5,3	-
Wojewódzkie	18,0	18,0	-
Powiatowe	94,0	83,7	10,3
Gminne	114,2	64,6	49,6

Wykaz dróg powiatowych na terenie gminy Biała Rawska:

- 1334E – Zawady – Biała Rawska (ul. Topolowa),
- 4101E – Piekarowo – Dańków – Biała Rawska (ul. Wojska Polskiego),
- 4103E – Podsędkowice – Byki – gr. woj. maz. – (Jakubów),
- 4104E – Biała Rawska (Pl. Wolności, ul. Narutowicza) – Babsk,
- 4105E – Rossocha – Wołucza – Przewodowice – Wólka Lesiewska – Rosławowice – Pągów – Rylsk Duży – Rylsk Mały – Zuski,
- 4120E – Biała Rawska (ul. Plantowa) – Pągów – Regnów,
- 4121E – Biała Rawska (ul. Plantowa) – Rylsk Duży,
- 4122E – Biała Rawska (ul. Kościuszki, ul. Wiejska) – Sadkowice – Olszowa Wola – gr. woj. maz. – (Rosocha),
- 4123E – Cielądz – Sadkowice – Chodnów – do drogi nr 725,
- 4127E – Biała Rawska (ul. 15 Grudnia) – Chodnów – gr. woj. maz. – (Wilków),
- 1321E – Kowiesy – Zakrzew,
- 1333E – Chojnata – Grzymkowice – do drogi 4101E,
- 4102E – Byczki – gr. woj. maz. – Czesławin,
- 4106E – Wólka Lesiewska – Babsk,
- 4125E – Sadkowice – Konstantynów,
- 4126E – Stara Wieś – Szczuki,
- 306E – Sadykierz – Sierzchowy – Samogoszcz – Cielądz – Regnów – Kazimierzów – Lesiew.

Wykaz dróg gminnych:

- Gołyń – Chrzaszczewek – Julianów Lesiewski,

- Babsk – Studzianek – Gołyń,
- Droga ekspresowa – Studzianek – Franopol,
- Gołyń – Antoninów – granica gminy (Nowy Wylezin),
- Chrzążczew – Narty – Niemirowice – Błażejewice – Rzeczków,
- Błażejewice – gr. gm. Kowiesy (Jakubów),
- Zakrzew – Błażejewice,
- Grzymkowice – Białogórne – gr. gm. Mszczonów (Paradowszczyzna),
- Tuniki-Uciąchy – Tuniki Małe – Białogórne,
- Tuniki-Uciąchy - gr. gm. Mszczonów (Bobrowce),
- Tuniki-Galinki – Pachy – Grzymkowice,
- Dańków – Pachy,
- Wola Chojnata – Franklin – Dańków,
- Aleksandrów – Orla Góra – gr. woj. maz. (Annopol),
- Stara Wieś – Wola Chojnata,
- Szwejki Małe – Stara Wieś,
- Gośliny – gr. gm. Sadkowice (Nowe Szwejki),
- Zofiów – Słupce – Szwejki Małe,
- Wólka Lesiewska (droga Nr 725) – Zofianów – gr. gm. Regnów (Annosław),
- Jelitów – Ossa,
- Ossa – Chrzążczewek,
- Niemirowice – Podlesie,
- Białogórne – Biała Wieś,
- Białogórne – Białojanków – Białogórne,
- Pachy – Tuniki Małe,
- Biała Rawska – Podsędkowice – Rzeczków,
- Orla Góra – Byki,
- Wola Chojnata – Orla Góra,
- Przyłuski Nowe – Wola Chojnata,
- Gośliny – Nowy Chodnów,
- Szwejki Małe – Stara Wieś,
- Marchaty,
- Rokszyce – składowisko odpadów,
- Rosławowice – Żurawia,

- Żurawia – Żurawka – Marianów,
- Marianów – Ossa,
- Franopol – Chrząszczew,
- Chrząszczew – Antoninów,
- Wólka Babska – droga Nr 4104E.

Powyżej wskazana sieć dróg publicznych uzupełniają pozostałe drogi wewnętrzne obsługujące obszar w poszczególnych miejscowościach.

Obszar Gminy Biała Rawska przecina linia kolejowa w postaci Centralnej Magistrali Kolejowej – CMK, relacji Zawiercie – Grodzisk Mazowiecki.

Na terenie Gminy Biała Rawska znajduje się ponadto, wpisana do rejestru zabytków, kolejka wąskotorowa Rogów-Rawa Mazowiecka-Biała Rawska. Kolejka jest wykorzystywana turystycznie. Nie prowadzi się gospodarczego użytkowania kolejki.

Gospodarka wodno-kanalizacyjna

W gminie Biała Rawska siecią wodno-kanalizacyjną zarządza Zakład Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Żurawia 1.

Wodociągi

Długość sieci wodociągowej w gminie wynosi 160,6 km, do sieci przyłączonych jest 1.651 gospodarstw.

Wskaźnik ilości osób korzystających z instalacji wodociągowej:

- dla terenu Gminy Gminie Biała Rawska wynosi ogółem 53,2%,
- dla terenu miasta wynosi 87,5% ludności,
- dla terenów wiejskich - 39,7% ludności.

Stan sieci wodociągowej w gminie Biała Rawska w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012
Długość sieci wodociągowej	km	137,6	138,4	138,4	139,6	160,6

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska

Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci wodociągowej	szt.	1.484	1.492	1.508	1.521	1.651
--	------	-------	-------	-------	-------	-------

Zużycie wody w dm³ na potrzeby gospodarki i dla ludności w latach 2008-2012 w gminie Białą Rawska (GUS, 2008-2012)

Wyszczególnienie	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012
Zużycie wody ogółem	dm ³	1.484,4	1.525,2	1.574,8	1.585,1	1.583,9
Zużycie wody w rolnictwie i leśnictwie	dm ³	1207	1207	1207	1207	1207
Eksploatacje sieci wodociągowej	dm ³	277,4	318,2	367,8	372,1	376,9
Eksploatacja sieci wodociągowej – gospodarstwa domowe	dm ³	234,0	252,4	287,8	282,2	286,8

W roku 2012 zużycie wody z wodociągu gminnego na 1 mieszkańca gminy wynosiło 24,8 m³, dla 1 mieszkańca miasta – 54,7 m³, dla 1 mieszkańca wsi – 13,2 m³.

Podstawą systemu wodociągowania gminy są studnie głębinowe. Znajdują się w miejscowościach: Białą Rawska, Babsk, Galinki, Teodozjów, Żurawia.

Ujęcia wody w gminie Białą Rawska

Nazwa stacji	q - dm ³ /sek	Q - m ³ /h	Ciśnienie na wyjściu ze stacji - Mpa	Uwagi

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Biała Rawska

SUW-1 Biała Rawska Topolowa	Biała ul.	26,7	96,3	0,555	Dwa ujęcia o wydajności po 75 m ³ /h każda ze zbiornikiem wieżowym o pojemności 500m ³ . Projektowany zbiornik terenowy o pojemności 1000m ³ .
SUW-2 Żurawia		-	-	-	Jedno ujęcie o wydajności 20 m ³ /h, eksploatacja stacji w układzie jednostopniowego pompowania wody (stacja do likwidacji).
SUW-3 Teodozjów		9,94	35,8	0,45	Jedno ujęcie o wydajności 56,0 m ³ /h, eksploatacja stacji w układzie jednostopniowego pompowania wody.
SUW-4 Babsk		12,68	45,7	0,446	Jedno ujęcie o wydajności 30,0 m ³ /h.
SUW-5 Galinki		7,29	26,2	0,53	Jedno ujęcie o wydajności 50,0 m ³ /h

Przyłącza i odbiorcy wody z poszczególnych ujęć wody w gminie Biała Rawska

Nazwa stacji	Zasięg stacji w miejscowościach	Liczba przyłączy	Liczba odbiorców
SUW-1 Biała Rawska Topolowa	Biała Rawska miasto	597	112
	Chodnów, Krukówka, Stanisławów, Przyłuski, Józefów, Wola Chojnata, Koprzywna, Białogórne	292	335
	Chrząższczew, Chrząższczewek,	300	410

	Marianów, Studzianek, Franpol, Zakrzew, Gołyń, Antoniów		
	Żurawia, Bronisławów, Szwejkki Małe, Zofiów, Słupce, Pągów, Rokszycy, Marchaty, Ossa, Julianów Lesiewski	203	203
SUW-3 Teodozjów	Teodozjów, Jelitów, Lesiew, Wólka Lesiewska, Rosławowice, Zofianów, Ossa, Julianów Lesiewski	348	969
SUW-4 Babsk	Wólka Babska, Babsk,	179	750
SUW-5 Galinki	Osiedle Galinki	34	136

Kanalizacja

Długość sieci kanalizacyjnej w gminie wynosi 21 km, do sieci przyłączonych jest 456 gospodarstw. Sieć kanalizacyjna obejmuje miasto oraz osiedle mieszkaniowe w Galinkach.

Wskaźnik ilości osób korzystających z instalacji kanalizacyjnej w gminie Białą Rawska:

- ogółem 23,2%, dla terenu miasta - 81,3% ludności,
- dla terenów wiejskich - 0,6% ludności.

Miasto skanalizowane jest w 92%, pozostali mieszkańcy odprowadzają ścieki do przydomowych zbiorników bezodpływowych, które są opróżniane w miarę potrzeb i dowożone do oczyszczalni.

Stan sieci kanalizacyjnej w gminie Białą Rawska w latach 2008-2012

Wyszczególnienie	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012
Długość sieci	km	19,7	20,2	21,0	21,0	21,0

kanalizacyjnej						
Liczba gospodarstw przyłączonych do sieci kanalizacyjnej	szt.	419	423	426	440	456

W gminie funkcjonują następujące oczyszczalnie ścieków:

- oczyszczalnia ścieków w Żurawi obsługująca miasto,
- oczyszczalnia w Babsku - obsługująca osiedle mieszkaniowe,
- oczyszczalnia w Galinkach, obsługująca część miejscowości Galinki - osiedle mieszkaniowe.

Do komunalnej oczyszczalni ścieków w Żurawi dopływają ścieki z terenu miasta Biała Rawska, m.in. z: bloków spółdzielni mieszkaniowej, wspólnot mieszkaniowych, domków jednorodzinnych, zasobów komunalnych, zakładów pracy, szkół, przedszkola, ośrodków zdrowia, itp. **Długość sieci kanalizacyjnej wynosi 20,2 km, długość przyłączy 11,750 km.** Do oczyszczalni dowożone są również ścieki samochodami asenizacyjnymi z terenu gminy z obiektów użyteczności publicznej, gospodarstw domowych oraz niektórych zakładów przemysłowych.

Przyłącza sieci kanalizacyjnej na terenie miasta Biała Rawska

Przyłącza kanalizacji sanitarnej	Liczba przyłączy	Liczba odbiorców	Liczba mieszkańców
Spółdzielnia Mieszkaniowa	11	326	1.000
Budynki komunalne	26	43	121
Wspólnota Mieszkaniowa "Pod Siódemką"	1	45	88
Wspólnota Mieszkaniowa "Wojska Polskiego 1"	1	15	33
Wspólnota Mieszkaniowa "Wojska Polskiego 3"	1	15	48
Wspólnota Mieszkaniowa "Wojska Polskiego 5"	1	15	38
Wspólnota Mieszkaniowa "Mickiewicza 14"	1	30	91

Wspólnota Mieszkaniowa "Mickiewicza 16"	1	30	78
Wspólnota Mieszkaniowa "Nad Zalewem"	1	16	42
Wspólnota Mieszkaniowa "Kolejarz"	1	25	88
ulice: 15-go Grudnia, Przemysłowa	47	47	111
ul. Wojska Polskiego	72	72	160
Osiedle Polna	157	157	371
ulice: Wiejska, Plantowa	75	75	176
ul. Jana Pawła	44	44	82
ul. Mickiewicza, Plac Kościelny	25	25	77
ulice: Szeroka, Brukowa,	26	26	80
ul. Kościuszki	32	32	96
Plac Wolności	61	61	86
Razem	584	1.099	2.966

Oczyszczalnia ścieków w Żurawi jest oczyszczalnią biologiczno mechaniczną zaprojektowaną na odbiór ścieków komunalnych dla RLM=8000 w ilościach:

- $Q_{maxh} = 85,0m^3/h$
- $Q_{śr.d} = 800,0m^3/d$
- $Q_{max.d} = 960,0m^3/d$
- $Q_{max.r} = 350400m^3/rok$

i stężeniach zanieczyszczeń nie wyższych niż:

- $SBZT5 = 25 \text{ mg}/O_2dm^3$
- $S_{ChzTcr} = 125 \text{ mg}/O_2dm^3$
- $S_{zawiesina\ ogólna} = 35 \text{ mg}/dm^3$

W skład komunalnej oczyszczalni ścieków w Żurawi wchodzi następujące obiekty: punkt zlewny ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym, pompownia ścieków dowożonych, komora rozdziału ścieków, 2 komory beztlenowe, 2 reaktory biologiczne typu ROT COM, pompownia osadu, studzienka zbiorcza, 2 komory pomiarowe, budynek socjalny (sterownia), budynek oczyszczania mechanicznego,

budynek odwadniania osadu z umieszczoną w nim prasą sitowo-taśmową, wiata magazynowania na osady, stacja dozowania PIX-u

Ścieki oczyszczone odpływają z kolektora krytego do betonowego kanału otwartego o przekroju trapezowym do rzeki Białki.

Do oczyszczalni ścieków komunalnych w Galinkach odprowadzane są ścieki bytowe z osiedla mieszkaniowego w Galinkach (RLM = 120) w następujących ilościach:

- $Q \text{ śr.d} = 16,8\text{m}^3/\text{d}$,
- $Q \text{ max.d} = 16,8\text{m}^3/\text{d}$
- $Q \text{ max.h} = 1,4\text{m}^3/\text{h}$

i stężeniach zanieczyszczeń nie wyższych niż:

- $\text{SBZT5} = 40 \text{ mg/O}_2/\text{dm}^3$
- $\text{S ChzTcr} = 150 \text{ mg/O}_2/\text{dm}^3$
- $\text{S zawiesina ogólna} = 50 \text{ mg/dm}^3$

W Babsku działa biologiczno-mechaniczna oczyszczalnia BIO-BLOK Mu 200a o przepustowości 100m³/dobę, do której średnio odprowadzane jest ok. 20-25 m³/dobę. Osady ściekowe z oczyszczalni - ok 2 Mg rocznie - są zagospodarowywane we własnym zakresie.

W skład instalacji w Galinkach do oczyszczania i odprowadzania ścieków bytowych wchodzi następujące urządzenia: pompownia ścieków surowych, pompownia ścieków oczyszczonych, osadnik wstępny, komora napowietrzania, reaktor biologiczny. Ścieki odprowadzane są do rowu melioracyjnego. Długość sieci kanalizacyjnej obsługującej oczyszczalnię wynosi 0,516 km, liczba przyłączy - 34 sztuki.

Oczyszczanie ścieków w gminie Biała Rawska (GUS, 2008-2012)

Wyszczególnienie	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012
Ścieki odprowadzane ogółem	dam ³	145,4	167,0	182,0	198,0	191,0
Ścieki oczyszczane łącznie z wodami infiltracyjnymi i ściekami dowożonymi	dam ³	145	167	0	218	211

Oczyszczanie razem	dam3	143	151	182	198	191
Oczyszczanie biologiczne i z podwyższonym usuwaniem biogenów w % ścieków ogółem	%	98,3	90,4	100	100	100

Ładunki zanieczyszczeń w ściekach oczyszczonych (GUS, 2012) wynoszą:

- BZT5 – 1861 kg/rok,
- ChZT – 13042 kg/rok,
- zawiesina ogólna – 1855 kg/rok.

W ciągu roku 2012 wytworzono 84 Mg osadów ściekowych, z czego 70 Mg zastosowano w rolnictwie, a 14 Mg jest magazynowane czasowo.

Gospodarka odpadami

Z terenu Miasta i Gminy Białą Rawska odpady komunalne odbierane z nieruchomości zamieszkałych zagospodarowywane są w regionalnej instalacji Pukinin. W gminie odpady są zbierane w sposób selektywny.

Odpady zbierane w gminie Białą Rawska w latach 2008-2012

Rodzaj	Jednostka	2008	2009	2010	2011	2012
Ilość odpadów komunalnych zebranych ogółem	Mg	1.585,9	1.545,64	1.210,07	1.068,73	935,52
Ilość odpadów komunalnych zebranych selektywnie	Mg	12,69	17,60	2,10	5,58	4,72
Liczba gospodarstw objętych selektywną zbiórką odpadów	szt.	1.817	1.844	1.844	1.837	1.850

Ilość zebranych odpadów azbestowych	Mg	-	-	-	-	124
Wytworzone osady ściekowe	Mg	54,5	63,0	79,0	85,0	84,0

W 2012 r. został osiągnięty poziom ograniczenia masy odpadów biodegradowalnych przeznaczonych do składowania.

Poziom recyklingu przygotowania do ponownego użycia frakcji odpadów komunalnych, tj.: papieru, metalu, tworzyw sztucznych i szkła, osiągnął w roku 2012 poziom 0,0017 Mg.

W roku 2012 z terenu gminy usunięto 124 Mg odpadów zawierających azbest.

Za zorganizowanie systemu odbioru odpadów w gminie odpowiada Urząd Miasta i Gminy w Białej Rawskiej. Od dnia 1 lipca 2013 obowiązuje nowa ustawa o odpadach, w której mieszkańcy mają ponosić odpowiedzialność i koszty z związku z produkowaniem odpadów. Wymaga to podjęcia decyzji co do zbierania odpadów w sposób selektywny lub zmieszany i złożenia w tej sprawie deklaracji.

Od 1.07.2013 teren gminy obsługuje firma Veolia SA, która odbiera wszystkie odpady i dostarcza je na składowisko odpadów komunalnych w Pukininie w gminie Rawa Mazowiecka.

Obowiązujący w gminie system gospodarki odpadami opiera się na:

- odbiorze odpadów zbieranych w sposób selektywny:
 - odpady suche (papier, tektura, tworzywa sztuczne, opakowania, odzież, obuwie, itd.) – zbierane do przezroczystych worków,
 - szkło – zbierane do pojemników,
- pozostałe odpady komunalne zmieszane – zbierane do pojemników,
- odpady organiczne- zielone (skoszona trawa, chwasty, itp.) zbierane do worków koloru brązowego. Odpady zielone można kompostować w przydomowym kompostowniku,
- odbiorze odpadów zmieszanych zbieranych do pojemników,
- możliwości dostarczenia samodzielnego odpadów do punktu selektywnej zbiórki odpadów komunalnych przy ZGKiM w Białej Rawskiej. Zbierane w punkcie odpady to: zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektroniczny

i elektryczny, odpady wielkogabarytowe, zużyte opony oraz odpady budowlane i rozbiórkowe pochodzące z prac niewymagających pozwolenia na budowę, ani zgłoszenia. Punkt ten jest czynny od poniedziałku do soboty.

Stawka opłaty za gospodarowanie odpadami jest naliczana w stosunku do liczby osób zamieszkujących dane mieszkanie, czy gospodarstwo oraz od deklaracji rodzaju podjętej zbiórki. Mieszkańcy ponadto muszą zapewnić sobie pojemniki i worki na odpady.

W zabudowie wielorodzinnej do zbieranie odpadów przeznaczone są kontenery na odpady zmieszane oraz osobne kontenery na odpady zbierane selektywnie i szkło.

Na terenie gminy działało składowisko odpadów w Rokszycach obejmujące teren 4,97 ha, w chwili obecnej jest ono w trakcie rekultywacji.

Składowisko w Pukininie, w gminie Rawa Mazowiecka, na które kierowane są odpady z terenu gminy Biała Rawska, jako spółka Zakład Gospodarki Odpadami AQUARIUM Sp. z o.o. posiada pozwolenie zintegrowane na odbiór odpadów oraz zgodnie z Uchwałą XXXV/687/2013 Sejmiku Województwa Łódzkiego z dnia 26 kwietnia 2013 roku jest III Regionalną Instalacją Przetwarzania Odpadów Komunalnych tzw. RIPOK. Posiada ono instalacje mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów komunalnych (MBP) oraz składowisko odpadów. Ponadto druga spółka – Zakład Gospodarki Odpadami Pukinin – uruchomiła w 2013 roku składowisko odpadów niebezpiecznych, w tym azbestu.

Zaopatrzenie w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe

Ciepłownictwo

Źródłem energii do ogrzewania pomieszczeń są paleniska piecowe, głównym czynnikiem grzewczym jest węgiel oraz inne produkty węgl pochodne, bardzo rzadko olej opałowy. Stosunkowo duży jest również udział opalania kotłowni lokalnych (w gospodarstwach domowych) biomasą, najczęściej resztkami z rolnictwa, sadownictwa.

W budynkach mieszkalnych są instalacje centralnego ogrzewania, do celów kulinarnych wykorzystywane są paleniska kuchenne, kuchnie na propon-butan, kuchnie elektryczne, a do podgrzania wody uzupełniająco termy elektryczne.

Niski stopień koncentracji zabudowy na terenach wiejskich i mała liczba budynków wielorodzinnych na terenie miasta nie sprzyja rozwojowi sieci ciepłowniczej.

W mieście do sieci ciepłowniczej podłączonych jest 11 budynków mieszkalnych - bloków wielorodzinnych (ogółem 326 mieszkań), które zaopatrywane są w ciepło użytkowe i w ciepłą wodę. Sieć ciepłownicza oparta jest o dwie kotłownie na ul. Mickiewicza i Wojska Polskiego. Kotłownia miejska jest zmodernizowana, jej moc wynosi 2,9 kW, używanym paliwem jest biomasa.

Większe urządzenia energetyczne spalania paliw są w kotłowniach w budynkach użyteczności publicznej i zakładach przemysłowych. W niektórych obiektach przeprowadzono modernizację urządzeń grzewczych poprzez wprowadzenie nowocześniejszych, bardziej ekologicznych pieców oraz wprowadzeniu oleju opałowego jako czynnika grzewczego.

Kotłownie w budynkach użyteczności publicznej w gminie Biała Rawska

Kotłownia, budynek	Rodzaj paliwa
UMiG Biała Rawska	Olej opałowy
ZSP	Olej opałowy
SP w Lesiewie	Węgiel kamienny EKORET
SP w Babsku	Węgiel kamienny EKORET
SP w Błażejewicach	Olej opałowy
SP w Starej Wsi	Olej opałowy
SP w Pachach	Olej opałowy
SP w Chodnowie	Olej opałowy

Zakłady posiadające większe kotłownie to: „GAP” SA w Babsku, Zakład Termotechniczny "ELCAL-Biała Rawska" w Białej Rawskiej i „Sienkiewicz MAD-BUD" sp. z o.o. w Babsku.

Na terenie gminy jest jedna instalacja wykorzystująca energię odnawialną.

Energia elektryczna

Gmina Biała Rawska jest w pełni zelektryfikowana. Na terenie miejscowości Porady Górne znajduje się główny punkt zasilania elektroenergetycznego (GPZ

Żurawia) zasilany liniami elektroenergetycznymi 110 kV od strony Rawy Mazowieckiej i Nowego Miasta.

Linie elektroenergetyczne niskiego napięcia na terenie gminy są zasilane ze 128 stacji transformatorowych słupowych, rozmieszczonych w obszarach skupisk zabudowy. Natomiast na obszarze miasta linie 15kV doprowadzają energię elektryczną do 25 stacji transformatorowych rozmieszczonych w rejonie zabudowy wielorodzinnej i przemysłowej, wzdłuż dróg.

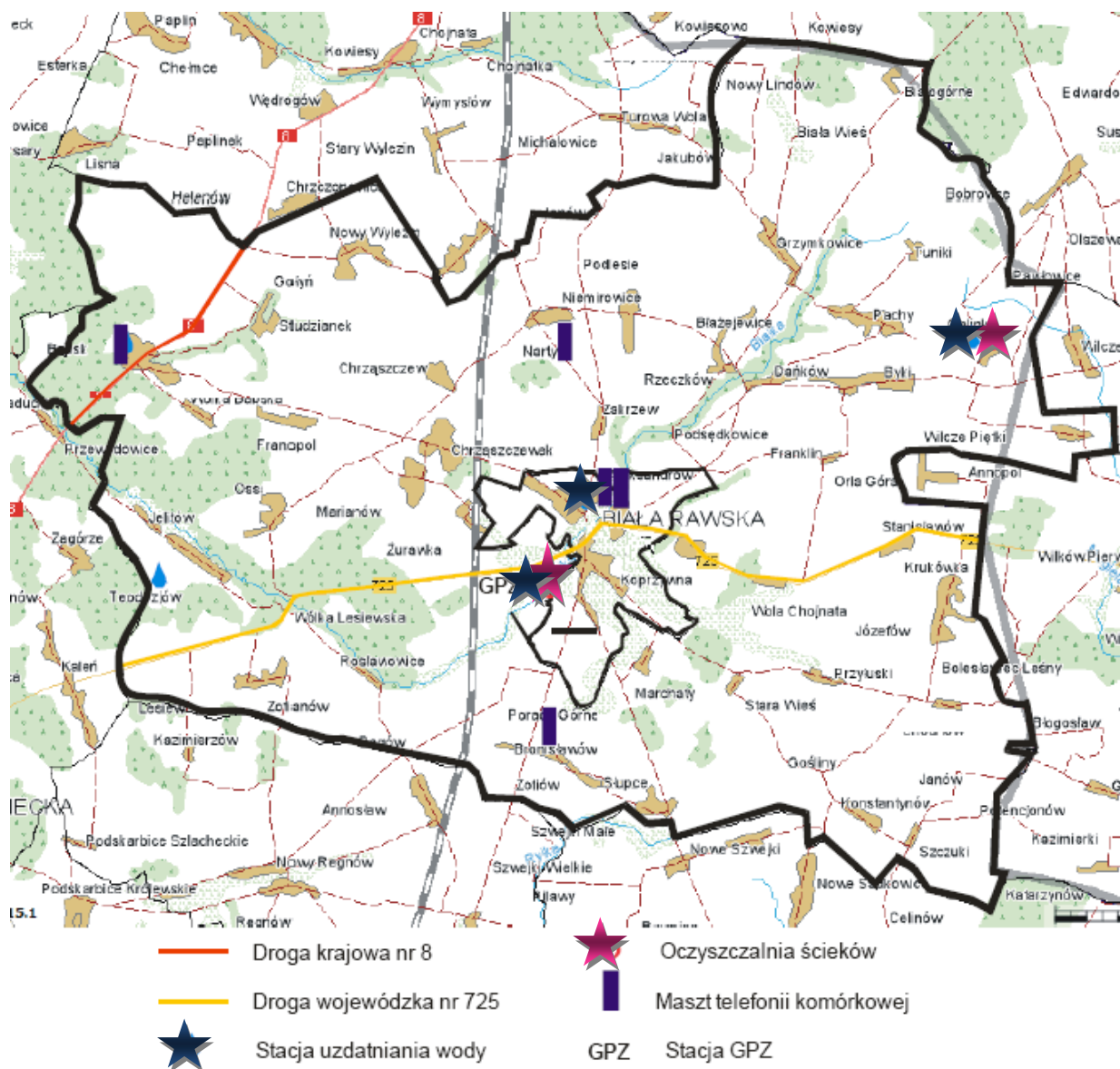
Gaz sieciowy

Sieć gazowa na terenie gminy obejmuje jedynie niewielki jej fragment – dostarczony do miejscowości Szczuki z terenu województwa mazowieckiego. Długość sieci wynosi 11.374 m, w tym sieć przesyłowa 5.400 m, sieć rozdzielcza 5.974 m. Wskaźnik korzystających z gazu ziemnego dla ogółu ludności w gminie jest niski i wynosi 0,7 %, dla wsi 1%. Gaz sieciowy jest dostarczany do gminy dla 26 gospodarstw domowych i 26 budynków niemieszkalnych. Zużycie gazu w roku 2011 wyniosło 12,9 tys. m³.

Inwestycją projektowaną, w zakresie dostępu do gazu ziemnego, jest budowa gazociągu wysokiego ciśnienia DN200 Babsk – Białą Rawska ze stacją redukcyjną I-go stopnia w Białej Rawskiej. Projektowany gazociąg może być podstawą gazyfikacji gminy poprzez rozbudowę rozprowadzającej sieci średniego ciśnienia.

Mieszkańcy gminy korzystają z gazu propan-butan w 11-to kg butlach. Jest to forma bardzo rozpowszechniona, ze względu na dostępność punktów wymiany – minimum jeden punkt znajduje w każdej miejscowości.

Lokalizacja obiektów infrastruktury technicznej w gminie Biała Rawska

Telekomunikacja i Internet

Stopień telefonizacji na obszarze Gminy Biała Rawska jest dobry. Przekąźniki wszystkich operatorów sieci komórkowych rozmieszczone są w miejscowościach: Biała Rawska (2 maszty), Rokszyce (2 szt.), Babsk, Narty.

Usługi internetowe dostarczane są siecią kablową, na bazie telefonii stacjonarnej i telewizji kablowej, oraz bezprzewodowo.

Analiza sytuacji finansowej Gminy Biała Rawska i wpływ na realizację prowadzonych i planowanych działań rewitalizacyjnych i rewaloryzacyjnych.

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska

Analizowane kwoty dochodów gminy Biała Rawska wykazały trend wzrostowy, natomiast zwykle wydatki przewyższają dochody Gminy. Wyjątek stanowił 2011 rok, w którym dochody były niższe, a wydatki nie przekroczyły dochodów.

Dochody i wydatki na 1 mieszkańca lata 2008-2012 - dane GUS

	2008	2009	2010	2011	2012
Dochody	2.351,57	2.505,69	2.706,69	2.591,88	2.732,60
Wydatki	2.457,79	2.531,62	3.243,95	2.504,64	2.776,22

Wydatki budżetu Gminy Biała Rawska lata 2008-2012 dane GUS

	2008	2009	2010	2011	2012
Rolnictwo i łowiectwo	914.154,14	535.388,41	1.483.017,00	1.358.142,10	2.025.511,44
Transport i łączność	2.642.494,78	4.984.361,79	7.737.110,65	1.818.846,02	3.015.791,89
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	2.988.132,20	1.129.556,79	1.077.560,71	784.219,50	994.546,33
Gospodarka mieszkaniowa	131.655,51	310.681,11	543.513,03	749.923,08	366.091,28
Oświata i wychowanie	9.656.733,61	10.866.188,82	11.323.819,08	11.255.828,86	12.291.667,15
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	585.560,00	753.214,29	909.848,00	858.052,00	991.042,89
Ochrona zdrowia	161.707,80	204.225,85	241.247,47	154.541,22	271.667,17
Pomoc społeczna	5.649.534,02	5.544.972,21	60.15.150,63	6.397.545,27	6.275.734,10
Kultura fizyczna i sport	1.648.380,78	549.004,02	3.888.521,71	887.095,10	1.155.809,40
Administracja publiczna	2.873.614,77	3.207.563,65	3.219.496,33	3.292.728,67	3.587.795,17
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	438.470,61	443.525,92	639.062,51	465.462,33	333.057,15
Usuwanie skutków klęsk żywiołowych	-	-	-	150.000	22.057,16

Wydatki ogółem	28.264.639,87	2.9176.870,76	37.944.511,36	29.141.508,24	32.351.375,99
-----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------	----------------------

Do najważniejszych inwestycji przeprowadzonych na terenie Gminy Biała Rawska należą m.in:

- modernizacja dróg - ponad 60 km na terenie gminy (4.318.849 zł), wykonanie nakładki asfaltowej na długości 10,4 km (1.343.000 zł), utwardzenia destruktem z drogi krajowej S8 – 13,5 km (580.266,04 zł), utwardzenia kruszywem – 6,3 km dróg wiejskich (339.405,20 zł), wyr emanie drogi Wola Chojnata – Stara Wieś na długości 1,75 m (273.000 zł), wybudowanie ulic łączących ul. Wojska Polskiego i Mickiewicza w Białej Rawskiej (227.000 zł),
- modernizacja oczyszczalni ścieków w Żurawii,
- budowa oczyszczalni ścieków wraz z siecią kanalizacyjną w miejscowości Galinki,
- budowa sieci wodociągowej Studzianek-Gołyń-Antoniów (ponad 10 km, 84 przyłącza – 757.734,30 zł.),
- budowa sieci wodociągowej w miejscowości Białogórne,
- budowa traktu spacerowego od osiedla Mickiewicza do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Białej Rawskiej – etap 1 - ponad 900.000 zł.,
- budowa chodnika oraz remont zjazdów indywidualnych w Białej Rawskiej, ulica Topolowa,
- adaptacja placek oświatowych szkół podstawowych w Białej Rawskiej, Lesiewie, Starej Wsi - 57.000 zł.,
- inwestycje w świetlice wiejskie będące w użytkowaniu Ochotniczych Straży Pożarnych - remizy: Biała Rawska, Stara Wieś, Słupce, Szczuki, Chodnów, Babsk i Grzymkowice) oraz remonty w świetlicach w Jelitowie i Teodezjowie - 212.000 zł.),
- uzbrojenie terenów przemysłowych w sieć wodociagową i kanalizacyjną w Białej Rawskiej, ulica Plantowa,
- modernizacja Ośrodka Sportu i Rekreacji w Żurawii,
 - budowa sztucznego sezonowego lodowiska „Biały Orlik” w Białej Rawskiej -183.000 zł.
- rewaloryzacja zabytkowego parku – 1.700.000 zł.

Zadania zrealizowane na terenie Gminy Biała Rawska, które otrzymały dofinansowanie zewnętrzne

Nazwa zadania	Jednostka/program udzielający dofinansowania	Całkowity koszt inwestycji (zł)	Wartość dofinansowania (zł)
Poprawa retencji w dolinie rzeki Białki poprzez modernizację Ośrodka Sportu i Rekreacji w Białej Rawskiej	Regionalny Program Operacyjny Województwa Łódzkiego na lata 2007-2013	2.844.752,87	2.415.081,62 zł.
Modernizacja i doposażenie pracowni przyrodniczo – ekologicznych w szkołach oraz realizacja projektów edukacji ekologicznej - zadania ogółem	Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	337.788,35	288.954,31
Usunięcie azbestu i wyrobów zawierających azbest na terenie gminy Biała Rawska	Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Łodzi	47.115,00	46.643,00 zł
Zaspokojenie specjalnych potrzeb edukacyjnych i wyrównywanie szans przez indywidualizację procesu kształcenia dzieci z klas I-III we wszystkich szkołach podstawowych w gminie	Europejski Fundusz Społeczny Program Operacyjny Kapitał Ludzki	-	289.689,59z
Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez budowę placów zabaw dla dzieci w miejscowościach: Chodnów, Stara	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	93.448,95 z	53.618,25

Wieś, Biała Rawska, Wólka Lesiewska, Pachy			
Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w Gminie Biała Rawska poprzez budowę wodociągu Studzianek-Gołyń-Antoninów, oczyszczalni ścieków Galinki wraz z siecią kanalizacyjną oraz uzbrojenie terenów przemysłowych na ul. Plantowej w wodociąg i kanalizację	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	2.851.476,91	1.512.068,00
Trakt spacerowy od Osiedla Mickiewicza do Ośrodka Sportu i Rekreacji w Białej Rawskiej. Etap I	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	962 836,2 zł	457 317,00
Wyposażenie ogólnodostępnej świetlicy w Białej Rawskiej	Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013	38.734,29 zł	25 193,00
Rewaloryzacja zabytkowego parku	WFOŚiGW		1.700.000 zł

Aktywność gospodarcza

Położenie Gminy Biała Rawska w środku Polski wśród dwóch aglomeracji – warszawskiej i łódzkiej jak również dogodne połączenia komunikacyjne sprzyjają rozwojowi gospodarczemu.

Działalność gospodarcza skoncentrowana jest wzdłuż głównych szlaków komunikacyjnych oraz w Mieście Biała Rawska.

Rynek pracy kształtuje głównie sektor prywatny:

- zarejestrowanych jest 663 podmiotów
- w tym ponad 95 % - 635 podmiotów tworzy sektor prywatny.

- Dobrze rozwinięty jest przemysł rolno-spożywczy zwłaszcza przetwórstwo mięsne.
- W usługach przeważa handel (sklepy i handel obwoźny) oraz usługi transportowe.
- Tereny wiejskie mają rolniczy charakter.

Najdogodniejsze warunki gleb w kierunku prowadzenia produkcji rolnej występują w następujących miejscowościach: Babsk, Krukówka, Józefów, Chodnów, Koprzywna, Marianów, Galinki.

Gleby organiczne występują tylko w dolinie rzeki Białki i jej dopływów w okolicach miejscowości: Marchaty, Wola Chojnata, Rosławowice oraz w mieście Białą Rawska.

Na terenie Gminy Białą Rawska przeważają następujące kompleksy rolniczej przydatności produkcyjnej: żytnie bardzo dobre, pszenno-żytnie bardzo dobre, wytworzone na piaskach gliniastych mocnych i kompleksy pszenne dobre.

Gmina Białą Rawska przede wszystkim posiada wysoki odsetek sadów Gospodarstwa posiadają określone tradycje sadownicze, głównie w produkcji jabłek oraz owoców miękkich.

Gmina Białą Rawska znajduje się w centrum zagłębia sadowniczego, które rozciąga się od Warki po Grójec w kierunku Głuchowa.

Ogółem sadownictwem w Gminie Białą Rawska zajmuje się zdecydowana większość gospodarstw rolnych.

Najcenniejszym – reprezentatywnym produktem gminy Białą Rawska są jabłka. Uprawy sadownicze zajmują powierzchnię 9.464,01 ha w gminie.

Istotną rolę zajmuje również produkcja warzyw – stanowiąca 0,62%, co stanowi 84,66 ha.

Uprawy zbożowe zajmują w gminie zaledwie 16,8 % powierzchni produkcyjnej gruntów rolnych – co stanowi 2.316,74 ha.

Ponadto uprawia się również rośliny przemysłowe - 66,07 ha i rzepak - 66,67 ha.

Dla rolnictwa w gminie znaczenie ma również hodowla bydła, trzody chlewnej i drobiu.

Na terenie gminy Biała Rawska funkcjonuje tylko jedna przetwórnia owoców i warzyw. Rolnicy sukcesywnie wyposażają gospodarstwa w chłodnie, pakownie i sortownie owoców.

W gminie powstają spółdzielnie sadownicze i grupy producenckie (SADEX sp. z.o.o., Polskie Sady sp. z o.o. SOSKA, Biański Owoc sp. z.o.o., BIOSAD sp. z.o.o., KING FRUIT sp z.o.o.).

Przemysł, produkcja i handel na terenie Gminy Biała Rawska

Na terenie Miasta i Gminy Biała Rawska w obrębie podmiotów z zakresu prowadzenia działalności gospodarczej zdecydowaną przeważają małe podmioty. jednoosobowe i rodzinne spółki handlowo - usługowe. Należą do nich sklepy i hurtownie z zakresu spożywczego i budowlanego oraz drobne zakłady produkcyjno-usługowe, do których należą: warsztaty samochodowe, szwalnie, czy usługi remontowo-budowlane.

Na terenie Gminy Biała Rawska nie ma dużego przemysłu. Niewiele jest również średnich przedsiębiorstw i zakładów przemysłowych.

Największe znaczenie dla gminy Biała Rawska ma sadownictwo a uprawiane owoce są podstawą przemysłu spożywczego, znajdującego się na terenie pobliskich miast. Jedyne, niewielki zakład położony w gminie, przetwarzający owoce znajduje się w Białej Rawskiej.

Podmioty związane z rolnictwem w gminie reprezentowane są przez: piekarnie, ubojnie, hurtownie spożywcze, zakład młynarski i fermę drobiu.

Branżę produkcyjną i usługowo produkcyjną reprezentują następujące podmioty:

- Zakład Przetwórstwa Mięsnego "KLAKLA" Biała Rawska,
- Zakład Termotechniczny "ELCAL- Biała Rawska",
- Zakład Mięsny "Ozdan" w Marianowie,
- Zakład Cukierniczo-Piekarniczy "Daria" w Wólce Babskiej,
- „TORIMEX" PPHU w Białej Rawskiej,

- „Sienkiewicz MAD- BUD" w Babsku,
- "Ybbstaler Fruit Polska" Sp. z.o.o. Producent koncentratów owocowych w Białej Rawskiej.

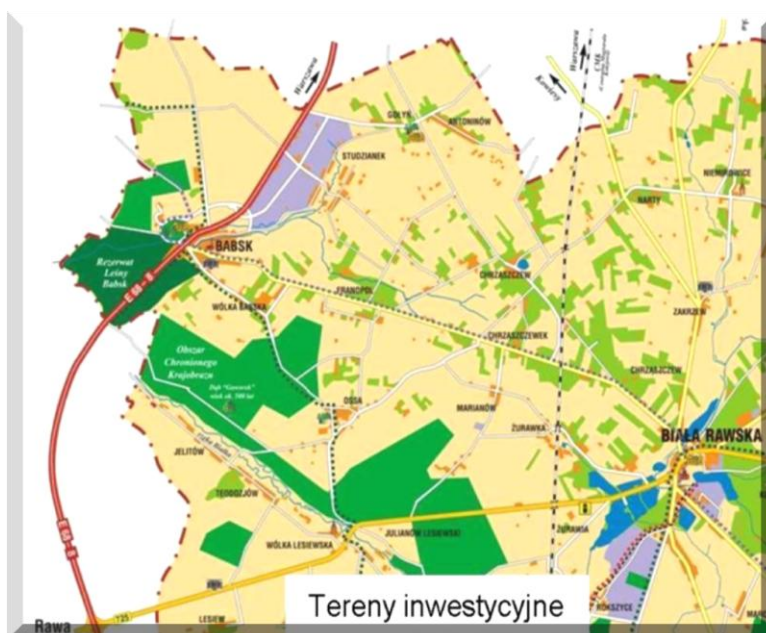
Na terenie Gminy Biała Rawska znajdują się 2 targowiska przeznaczone do sprzedaży drobnodetalicznej., o powierzchni łącznej 2900 m² - w tym 900 m² powierzchni sprzedażowej.

Do podmiotów w otocznia biznesu należą następujące instytucje finansowe:

- Agencja PKO BP w Białej Rawskiej,
- Bank Spółdzielczy w Białej Rawskiej,
- Bank Spółdzielczy w Mszczonowie Punkt Obsługi w Białej Rawskiej.

W Gminie Biała Rawska funkcjonują również biura podatkowe i księgowo-rachunkowe oraz ubezpieczeniowe, wspomagające prywatne zakłady handlowe i produkcyjne oraz osoby fizyczne.

Na terenie Miasta Biała Rawska wyznaczono 60 hektarową strefę gospodarczą, której teren w planie zagospodarowania przestrzennego przeznaczono pod inwestycje przemysłowe. Teren strefy został uzbrojony infrastrukturą techniczną, posiada wodociąg, kanalizację sanitarną, energię elektryczną.

Analiza środowiska przyrodniczego

Gmina Biała Rawska należy do:

(wg. podziału fizyczno - geograficznego J. Kondrackiego)

- prowincji Nizin Mazowiecko-Podlaskich,
- podprowincji Wzniesienia Południowomazowieckie - stanowiącej region przejściowy od Nizin Środkowopolskich do Wyżyny Małopolskiej,
- dwóch mezoregionów: Wysoczyzny Rawskiej i Wzniesień Łódzkich.

Gmina Biała Rawska znajduje się na wysokości około 150-180 metrów n.p.m., najniżej położony punkt występuje na wysokości 130,5 m n.p.m., a najwyższy na 203 m n.p.m. Łagodnie pofalowana równina urozmaicona pagórkami morenowymi i dolinami rzecznyymi stanowi krajobraz przyrodniczy gminy. Główną rzeką przepływająca przez Miasto Biała Rawska jest Białka, będąca dopływem rzeki Rawki. Warunki przyrodnicze gminy stanowią bardzo dogodne obszary do rozwoju upraw sadownictwa.

Mineralne gleby pseudobielicowe i brunatne oraz organiczne występujące głównie w dolinie Białki są wysoce przydatnie do prowadzenie produkcji.

Warunki klimatyczne gminy są korzystne dla upraw rolnych. Położenie Gminy Biała Rawska w północno-wschodniej części „środkowopolskiego” regionu klimatycznego charakteryzuje się m.in. dużą częstotliwością występowania dni z pogodą bardzo ciepłą bez opadów.

Na klimat gminy składają się:

- wysokie usłonecznienie – roczna suma promieniowania słonecznego – 86,3 kcal/cm²,
- wysoki wskaźnik termiczny - 23°C,
- długi okres bezmroźny – 231 dni,
- długi okres wegetacyjny – 214 dni,
- niedobór opadów atmosferycznych – średnioroczna suma opadów atmosferycznych od 550 mm do 600 mm.

Klimat Miasta Białą Rawska z uwagi na położenie w dolinie rzeki Białki jest nieco odmienny od pozostałej części Gminy, charakteryzuje się m.in. większą wilgotnością i występowaniem inwersji termicznych. Ogólnie warunki klimatyczne gminy należy uznać za korzystne w zakresie potrzeb gospodarczych i prowadzenia produkcji rolnej.

Surowce mineralne są związane z budową geologiczną, występują głównie gliny, piaski, iły, wapienie i margle. W gminie udokumentowano złoża kruszywa naturalnego.

Miasto i gmina Białą Rawska jest zaopatrywane w wodę z ujęć podziemnych stanowiących formacje czwartorzędowe. Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych dla miasta wynoszą 370,6 m³/h, dla gminy 759,7 m³/h - co łącznie stanowi 1.130,30 m³/h. Badania wód podziemnych ujęcia Białą Rawska przeprowadzone przez WIOŚ w Łodzi w roku 2010 wskazały I klasę czystości wody bardzo dobrej jakości. Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia w wodę mieszkańców gminy.

Na terenie Gminy Białą Rawska cenne walory środowiska przyrodniczego objęto formami ochrony.

Na terenie Gminy występują następujące formy ochrony przyrody:

- Bolimowsko-Radziejowski Obszar Chronionego Krajobrazu - Rozporządzenie Nr 21 Wojewody Mazowieckiego z dnia 25 sierpnia 2006 r. w sprawie Bolimowsko-Radziejowskiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 178, poz. 6936 ze zm.), Rozporządzenia Nr 61 Wojewody Mazowieckiego z dnia 24 października 2008r. zmieniające rozporządzenie w sprawie Bolimowsko- Radziejowskiego z doliną środkowej Rawki Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. z 2008r. Nr 194 poz. 7022) – w Gminie Białą Rawska obszar obejmuje pow. 3.900 ha,
- rezerwat Przyrody Babsk - Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 1 października 1958 r. Monitor Polski z 1958 r. Nr 81 poz. 468 w sprawie uznania za rezerwat przyrody 10,97 ha,
- użytki ekologiczne 5,4 ha.

Na terenie gminy znajduje się kilka zabytkowych parków wpisanych do rejestru zabytków, do których należą: Babsk (z zespołem dworskim), Białą Rawska (z zespołem pałacowym), Białogórne (z zespołem dworskim), Gołyń (z zespołem dworskim), Ossa (park ok 15 ha, w tym 5,5 ha stawów), Podsędkowice (z zespołem

dworskim), Rzeczków (z zespołem dworskim), Wola Chojnata (z zespołem pałacowym).

W obszarze Gminy Biała Rawska znajduje się ponad 50 pomników przyrody. Występują w parkach w Białej Rawskiej i Basku, w Babsku i Grzymkowicach stanowią zabytkowe aleje lipowe, w Ossie rośnie dąb "Goworek", liczący 500 lat o obwodzie 500 cm i wysokość 25 metrów.

Użytki ekologiczne obejmują powierzchnię 5,4 ha stanowiąc kompleksy leśne w rejonie miejscowości Babsk.

Zagrożenia sfery środowiskowej

Zagrożenia sfery środowiska naturalnego w Gminie Biała Rawska mogą stanowić powódzie i podtopienia zagrażają terenom położonym w dolinie rzeki Białki z uwagi na brak obwałowania przeciwpowodziowo w przypadku gwałtownego wezbrania wody lub intensywnych opadów atmosferycznych. Zagrożenia te w pewnym stopniu niwelują zbiorniki wodne położone na rzece.

W rejonie sadowniczym jakim jest Gmina Biała Rawska działania uboczne stosowanej chemizacji polegają m.in. na zaleganiu szkodliwych substancji przez określony czas w glebie oraz na oddziaływaniu ich na procesy biochemiczne mikroorganizmów glebowych, co prowadzi do załamania równowagi biologicznej środowiska glebowego oraz do pogorszenia warunków fizycznych i chemicznych gleby. Ten negatywny wpływ może być ograniczany poprzez edukację sadowników zakresie stosowania nowoczesnych, przyjaznych dla środowiska biopreparatów.

Zagrożenia pożarowe występują w mieście – czego przykładem jest spalona pierzeja rynku oraz na terenach leśnych, w dużych gospodarstwach rolnych przechowujących płody i pasze, oraz w miejscach przechowywania substancji łatwopalnych.

Z uwagi na przebieg trasy tranzytowej największe zagrożenie środowiska naturalnego mogą spowodować wypadki transportu substancji niebezpiecznych. Wypadki drogowe mogą oddziaływać na tereny przylegające drogi i wody płynące.

Analiza struktury funkcjonalno - przestrzennej

Struktura funkcjonalno - przestrzenna Gminy Biała Rawska została ukształtowała wokół ośrodka miejskiego, stanowiącego jednorodny, zwarty obszar o charakterze

ogólno gminnym. Jądro miejskie położone jest na osi szlaku komunikacyjnego - drogi wojewódzkiej nr 725, od której promieniście w ośmiu kierunkach rozwidlają się drogi powiatowe obsługujące zapotrzebowanie komunikacyjne. Miasto zapewnia m.in. obsługę administracji publicznej, infrastruktury społecznej, usług, handlu, zakładów produkcyjnych. Miasto zapewnia funkcję usług społecznych, administracji, mieszkalnictwa. Uzupełnieniem są funkcje produkcji i obsługi rolnictwa i rybactwo.

Jednostki pomocnicze struktury gminy stanowi 57 sołectw, w których wiodącą funkcją jest sadownictwo i rolnictwo a funkcją uzupełniającą są: produkcja rolnicza i jej obsługa. Na terenach atrakcyjnych środowiskowo funkcjonuje również indywidualna zabudowa rekreacyjna.

Struktura funkcjonalno – przestrzenna została określona w Studium uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego Gminy Białą Rawska. Część dotycząca kierunków zagospodarowania nie przewiduje zasadniczych zmian w strukturze funkcjonalno przestrzennej jednostek osadniczych. Teren gminy będzie funkcjonował głównie jako sfera produkcji sadowniczej. Zabudowa mieszkaniowa na terenach rolnych ogranicza się do pasm przylegających do dróg o dominującej funkcji zabudowy zagrodowej. Przewidywane zmiany funkcjonalno – przestrzenne gminy dotyczą obszarów przylegających do drogi ekspresowej, gdzie planowane są obszary stref rozwoju produkcji i usług oraz miejsc atrakcyjnych turystycznie głównie w okolicach Wólki Lesiewskiej i Ossy, miejscowości leżące nad rzeką Białką takich jak Julianów Lesiewski, Rosławowice, Teodozjów, gdzie planowany jest rozwój budownictwo letniskowego i rekreacji. W strukturze funkcjonalno - przestrzennej miasta zmiany wynikają z ograniczeń fizjograficznych oraz stworzenia kompleksu techniczno-produkcyjnego w części południowej miasta przygotowanego infrastrukturalnie i komunikacyjnie.

Powierzchnia sołectw w gminie Biała Rawska

Sołectwo	Powierzchnia sołectwa (w km²)
Miasto Biała Rawska	9,52
Aleksandrów	0,507
Antoninów	2,827
Babsk	12,598
Biała Wieś	4,201
Białogórne	7,479
Błażejewice	3,726
Bronisławów	1,511
Byki	2,513
Chodnów +Nowy Chodnów	4,698+2,768
Chrząższczew	5,196
Chrzęszczewek	2,430
Dańków	3,202
Franklin	1,060
Franopol	3,660
Galiny	b.d.
Gołyń	3,931
Gośliny	2,490
Grzymkowice	5,242
Janów	0,963
Jelitów	1,799
Józefów	2,343
Julianów Lesiewski	0,580
Konstantynów	1,495
Koprzywa	3,738
Krukówka +Stanisławów	2,089+1,371
Lesiew	1,372
Marchaty	2,893
Marianów	2,442

Zintegrowany program rewitalizacji Miasta Białą Rawska

Narty	5,165
Niemirowice	3,628
Orla Góra	1,350
Ossa	9,516
Pachy	1,657
Porady Górne+Pagów	2,206+1,222
Podlesie	1,994
Podsędkowice	2,003
Przyłuski + Nowe Przyłuski	1,856+1,169
Rokszycy	0,789
Rosławowice	5,924
Rzeczków	3,416
Słupce	2,478
Stara Wieś	5,088
Studzianek	3,660
Szczuki	3,567
Szwejki Małe	3,395
Teodozjów	3,024
Teresin	0,997
Tuniki	8,765
Wilcze Piętki	5,831
Wola-Chojnata	7,876
Wólka Babska	2,856
Wólka Lesiewska	1,976
Zakrzew	3,380
Zofianów	2,805
Zofiów	2,197
Żurawia	6,177
Żurawka	1,600

Na rozmieszczenie terenów zabudowy mieszkaniowej, gospodarczej i przemysłowej na terenie Gminy Biała Rawska największy wpływ wywierały: sieć hydrograficzna, ciągi komunikacyjne, zajmowanie terenów leśnych pod uprawy rolne.

System osadniczy ukształtowały pasma zabudowy zagrodowej rozmieszczonej w południowej części gminy w następujących miejscowościach: Jelitów, Teodozjów, Rosławowice; Zofianów, Bronisławów, Zofiów, Słupce, Janów, Orla Góra oraz rozproszona zabudowa występująca głównie w centralnej i północnej części gminy.

Teren miasta tworzy zwarty tradycyjny układ osadniczy oparty na historycznym centrum objętym ochroną konserwatorską zawierający w swym zasięgu zabytkowy układ rozplanowania rynku, założenie zamkowo – parkowe i zespół kościoła.

Układ osadniczy został ukształtowany poprzez:

- zagęszczanie zabudowy mieszkaniowo – usługowej w historycznym centrum miasta,
- powiększanie pasm zabudowy wzdłuż ciągów komunikacyjnych stanowiących drogi wyprowadzające ruch kołowy z miasta w siedmiu kierunkach,
- osiedlowo rozproszoną zabudowę jednorodzinną po północno-zachodniej stronie rzeki Białki,
- utrzymanie ciągów ekologicznych i korytarzy przewietrzających w dolinie reki Białki wraz ze zbiornikami wodnymi - stawami rybackimi.

Zabudowa wielorodzinną ukształtowana została w mieście Biała Rawska, oraz w miejscowościach Babsk i Galinki, gdzie występowały wielkoobszarowe gospodarstwa rolne należące do Skarbu Państwa .

Zabudowa rekreacyjna indywidualna występuje w atrakcyjnych przyrodniczo miejscowościach, do których należą: Babsk, Biała Wieś, Białogórne, Jelitów, Julianów Lesiewski, Ossa, Teodozjów, Studzianek, Wólka Lesiewska i Żurawia,

Zabudowa usługowa skoncentrowana jest głównie w mieście Biała Rawska i Babsku.

Obiekty infrastruktury społecznej znajdują się w większych miejscowościach w gminie.

Identyfikacja problemów

Główne wyzwania dla Miasta Białą Rawska

Najczęściej wymienianą barierą rozwoju Białej Rawskiej, jest mentalność mieszkańców: brak otwartości na innowacje, na nowe pomysły, brak chęci do działania, narzekanie, czarnowidztwo, brak wiary w młodych ludzi, krytykowanie wszelkich inicjatyw, brak zaangażowania w życie społeczne.

Wśród opinii młodych mieszkańców dominuje pogląd, iż w Białej Rawskiej nie ma nic ciekawego do zobaczenia czy pokazania i brakuje miejsc do spędzania wolnego czasu. Zauważalne jest przeświadczenie o ubogiej ofercie rynku pracy, wyczuwalny jest brak dostatecznej więzi z miastem.

Kolejnym wyzwaniem dla miasta, jest istotna bariera rozwoju, jest odpływ ludzi, szczególnie młodych. Trzeba zwrócić szczególną uwagę na utrudniony start zawodowy młodych ludzi w Białej Rawskiej. Z uwagi na deficyt atrakcyjnych miejsc pracy, ludzie są zmuszeni migrować w poszukiwaniu zatrudnienia. Mieszkańcy, którzy wyjeżdżają, są postrzegani jako niewykorzystany zasób miasta.

Odpowiedzią na problem migracji młodych miałyby być przede wszystkim polityka władz miasta, która wpłynęłaby pozytywnie na rynek pracy, na przykład poprzez

wspieranie tworzenia nowych miejsc pracy. Czynnikiem hamującym odpływ mieszkańców, zdaniem respondentów, jest również rozwój kultury, sportu i rekreacji. Dla potencjalnych migrantów, najistotniejszymi elementami, które mogą być przyczyną przeprowadzki do Białej Rawskiej jest praca. Dodatkowo, czynnikami, które sprzyjają przeprowadzce, są uciążliwe i kosztowne dojazdy do pracy. Jednak praca to nie wszystko. Drugi biegun stanowią elementy, które są barierą osiedlenia się w Białej Rawskiej.

Wśród nich znajdują się:

- ✓ Przeświadczenie o lepszej ofercie edukacyjnej i perspektywach rozwoju dla dzieci w większych miastach.
- ✓ Świadomość, że w większym mieście jest lepszy dostęp do lekarzy specjalistów.
- ✓ Porównywalne koszty życia w Białej Rawskiej w stosunku do większych miast.
- ✓ Coraz krótszy czas dojazdu do Białej Rawskiej, który zmniejsza się wraz z rozwojem sieci dróg.
- ✓ Obiegowa opinia na temat słabo rozbudowanej oferty rozrywkowej, szczególnie wieczorami i w tygodniu

Lokalizacja, komunikacja i infrastruktura drogowa miasta została oceniona kontekście, że dzielnice są słabo skomunikowane z centrum.

Wskazuje się również na konieczność remontu niektórych dróg, chodników oraz budowy nowych ścieżek rowerowych. Zwracano także uwagę na problem braku dostosowania chodników do potrzeb rodzin z małymi dziećmi oraz osób niepełnosprawnych.

Gospodarka przestrzenna i estetyka miasta wymaga uporządkowania. Wskazywano na istnienie zaniedbanych części. Gospodarka przestrzenna ma duży wpływ na rozwój miasta i takie zjawiska jak: niedostateczne powiązanie niektórych dzielnic z centrum miasta, „odwrócenie się” miasta od niektórych zaniedbanych dzielnic, bierność miasta w zakresie poszerzania terenów inwestycyjnych i pod budownictwo wielorodzinne mogą w przyszłości skutkować spowolnionym rozwojem Białej Rawskiej.

Kolejnym istotnym punktem jest utrzymanie czystości w mieście, kolorystyka odnawianych budynków, uporządkowanie przestrzeni publicznej oraz dbałość o tereny zielone.

Identyfikacja najważniejszych problemów społecznych - metoda szans i zagrożeń SWOT

Identyfikacja problemów społecznych jest jednym z najważniejszych elementów każdego postępowania diagnostycznego, mającego określić zasadnicze problemy i ewentualne kierunki ich rozwiązywania. W tym celu wykorzystana zostanie analiza SWOT. Analiza ta polega na ustaleniu: z jednej strony – szans i zagrożeń związanych z aktualnym stanem i kierunkami zmian otoczenia pomocy społecznej; z drugiej – atutów i słabości wynikających ze stanu własnych zasobów.

Sekwencja liter wskazuje kolejność analizowania składowych sytuacji strategicznej SWOT:

- **siły** – wewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **słabości** – wewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na sytuację społeczną,
- **szanse** – zewnętrzne uwarunkowania o pozytywnym wpływie na realizację celów,
- **zagrożenia** – zewnętrzne uwarunkowania o negatywnym wpływie na realizację celów.

Wnikliwe opracowanie SWOT głównie z zakresu rozwiązywania problemów społecznych jest istotnym etapem procesu planowania przyjętego w Zintegrowanym Programie Rewitalizacji .

W obecnej chwili główne bariery ograniczające skalę i tempo zaspokajania potrzeb społecznych gminy tkwią głównie w otoczeniu gminy. W tej sytuacji władze gminy mają ograniczony wpływ na to, co się w nim dzieje. Szczególnie niekorzystny wpływ na funkcjonowanie i rozwój gminy ma niskie tempo rozwoju gospodarczego, czego efektem jest zwiększenie się poziomu bezrobocia, a co za tym idzie wzrost liczby rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji, a także trudna sytuacja budżetu państwa, czego efektem jest ograniczanie wydatków na edukację, bezpieczeństwo publiczne, aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu oraz zmniejszający się poziom przekazywanych do samorządów terytorialnych subwencji. W przypadku dalszego

utrzymywania się zaistniałej sytuacji następować będzie, i tak już wysoki, wzrost poziomu bezrobocia, a także zwiększać się będzie liczba rodzin korzystająca z pomocy społecznej. Zmniejszeniu ulegną dochody gminy, co przy zwiększającym się poziomie bieżących wydatków skutkować będzie ograniczeniem poziomu inwestycji, a co za tym idzie zahamowaniu rozwoju. W obecnej sytuacji niekorzystne uwarunkowanie zewnętrzne powodują, że niemożliwe jest skuteczne rozwiązywanie problemów społecznych wyłącznie własnymi siłami, gdyż ograniczenie środków budżetowych powoduje niemożność realizacji działań zaspokajających występujące potrzeby w tym zakresie.

Dlatego też władze gminy muszą być zorientowane na świat zewnętrzny poszukując szans rozwojowych i unikać zagrożeń. Przez szansę należy rozumieć występowanie różnych czynników, zjawisk i procesów występujących wokół gminy w określonym miejscu i czasie, które mają pozytywny wpływ na jej funkcjonowanie i dalszy rozwój. Natomiast zagrożenia powinny być rozumiane jako zjawiska, okoliczności lub zdarzenia występujące w otoczeniu gminy w określonym miejscu i czasie, które mają negatywny wpływ na jej funkcjonowanie i dalszy rozwój.

MOCNE STRONY

- dziedzictwo kulturowe: tradycje, obrzędy, obyczaje;
- dostępność pomocy stomatologicznej
- poczucie bezpieczeństwa wśród mieszkańców;
- umiejętność szybkiego reagowania w sytuacjach kryzysowych;
- dobra współpraca instytucji zajmujących się problematyką dzieci i młodzieży;
- działalność dwóch ośrodków zdrowia;
- działalność Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych;
- działalność ŚDS.;
- działalność Klubu AA;
- wykwalifikowana i kompetentna kadra ośrodka pomocy społecznej;
- dobra znajomość środowiska społecznego diagnozowanego przez

SŁABE STRONY

- niewystarczające działania w zakresie profilaktyki uzależnień i zdrowotnej;
- mała ilość zakładów pracy i indywidualnych podmiotów gospodarczych;
- mała przedsiębiorczość mieszkańców;
- niski poziom aktywności osób korzystających z pomocy społecznej,
- zjawisko dziedziczenia biedy;
- wyuczona bezradność;
- wysoki poziom bezrobocia, który staje się często przyczyną utrwalania się ubóstwa,
- niewystarczający zasób mieszkań komunalnych i brak mieszkań socjalnych;
- istnienie barier utrudniających osobom niepełnosprawnym udział w życiu społeczno –

- MGOPS w Białej Rawskiej;
- dążenie młodych ludzi do podwyższania kwalifikacji zawodowych;
- tolerancyjne społeczeństwo;
- skuteczna realizacja programów edukacyjnych, profilaktycznych i aktywizacyjnych;

- zawodowym;
- brak placówek dla nieletnich i samotnych matek oraz brak całodobowych placówek opiekuńczo- leczniczych dla osób starych i niepełnoprawnych;
- rosnąca grupa rodzin wymagających objęcia pomocą społeczną;
- pogarszające się warunki życia ludności wiejskiej utrzymującej się z rolnictwa;
- brak żłobków;
- niewystarczająca aktywność w kreowaniu i wykorzystaniu wolontariatu,

SZANSE

- możliwość pozyskania środków w ramach funduszy strukturalnych UE na przeprowadzanie szkoleń zawodowych, na inwestycje (budowa OSIR-u, remonty dróg , rozbudowa placów zabaw, rozbudowa sieci wodociągowych,, uruchomienie terenu na ścieżki rowerowe), na rozwijanie programów oświatowych.
- możliwość pozyskiwania środków z budżetu państwa na zadania z zakresu pomocy społecznej;
- aktywna polityka rządu w zakresie przeciwdziałania bezrobociu;
- edukacja społeczeństwa w kierunku pozytywnego kształtowania świadomości i poczucia wartości;
- możliwość kształcenia i podwyższania kwalifikacji;
- możliwość aktywizacji bezrobotnych; w ramach projektów współfinansowanych ze środków europejskich;
- pokazywanie pozytywnych wzorców osób, rodzin i środowisk;
- tworzenie kół zainteresowań;
- zwiększająca się świadomość społeczna dotycząca zdrowego stylu życia;

ZAGROŻENIA

- występowanie zagrożeń funkcjonowania rodziny – uzależnienia, rozpad więzi rodzinnych, przemoc, ubóstwo;
- brak doświadczeń w pozyskiwaniu środków unijnych;
- niekorzystne tendencje demograficzne – niski przyrost naturalny, starzenie się społeczeństwa, migracja młodych wykształconych osób i ubożenie społeczeństwa;
- brak perspektyw rozwoju;
- rozwój szarej strefy gospodarczej;
- brak systemowych rozwiązań w zakresie zapobiegania kryzysom w rodzinie;
- stereotypowy wizerunek pomocy społecznej;
- ryzyko zmniejszenia nakładów finansowych z budżetu państwa na aktywne formy aktywizacji bezrobotnych,
- rosnąca skala potrzeb finansowych i organizacyjnych z zakresu pomocy społecznej;
- zmiany prawa, niejasne przepisy z zakresu pomocy społecznej;

- współpraca z organizacjami, instytucjami, stowarzyszeniami
- zmniejszenie skali zjawiska uzależnień poprzez podejmowanie działań profilaktycznych;
- zbyt łagodne przepisy dot. kierowania osób na przymusowe leczenie odwykowe.

Na podstawie sporządzonej diagnozy oraz analizy SWOT za szczególnie narażone uznano:

- osoby bezrobotne i ich rodziny oraz dzieci i młodzież pochodzące z rodzin dysfunkcyjnych.

Kolejne grupy dotknięte lokalnymi problemami społecznymi stanowią:

- osoby z zaburzeniami psychicznymi.

Do grona narażonych zaliczono również:

- osoby samotnie wychowujące dzieci ,
- rodziny wielodzietne, patologiczne, tj. dotknięte problemem uzależnień i przemocą domową,
- ludzi ubogich, niezaradnych życiowo.

Miasto i Gmina ma wiele stron słabych. Można do nich zaliczyć brak rozwiniętego sektora publicznego i prywatnego usług dla małej i średniej przedsiębiorczości zarówno lokalnej jak i tej rozumianej w kontekście inwestorów zewnętrznych . Stwarzając bowiem warunki do rozwoju przedsiębiorczości gmina przyczynia się do tworzenia miejsc pracy, ale także czerpie korzyści , np. z podatków lokalnych, Dodatkowe miejsca pracy to również w pewnym stopniu zapobieganie patologiom, takim jak alkoholizm, ubóstwo. Ponadto dodatkowym utrudnieniem są występujące wśród beneficjentów postawy roszczeniowe, niski poziom edukacyjny tych osób, niechęć do podnoszenia bądź zmiany kwalifikacji.

Mocną stroną Miasta i Gminy jest silny samorząd mogący sprawnie decydować o kierunku prowadzonej przez gminę polityki Społecznej.

REWITALIZACJA ZAŁOŻENIA PRZESTRZENNEGO BIAŁEJ RAWSKIEJ

Miasto	Biała Rawska
Powierzchnia	953 ha
Liczba ludności	3 224
Data uzyskania praw miejskich	1472-1870 ponownie 1870

Zasada koncentracji proponowanego założenia wskazanego do rewitalizacji

Udział terenów wymagających rewitalizacji w ogólnej powierzchni miasta 2,37 %

Udział mieszkańców objętych planowanymi działaniami rewitalizacyjnymi 12%

Położenie miasta

Biała Rawska położona jest w województwie łódzkim, należy do powiatu rawskiego. Sąsiaduje z następującymi gminami powiatu rawskiego: Rawa Mazowiecka, Regnów, Sadkowice i powiatu skierniewickiego: Kowiesy, Nowy Kawęczyn oraz gminami województwa mazowieckiego: Błędów w powiecie grójeckim oraz Miastem i Gminą Mszczonów w powiecie żyrardowskim.

Biała Rawska położona jest w odległości od Rawy Mazowieckiej - miasta powiatowego o 16,5 km, 31 km od Grójca, 37 km do Skierniewic, 70 km od Warszawy i 75 km od Łodzi.

Biała Rawska należy do najstarszych osad na Mazowszu i powstała na skrzyżowaniu szlaków handlowych z Łęczycy i Czerska do Sandomierza. Pierwsze wzmianki o miejscowości w źródłach historycznych pochodzą z 1246 roku, ale już od XII wieku była ona grodem kasztelańskim, pełniącym funkcje administracyjne i handlowe. W XIV w., po przeniesieniu kasztelanii do Rawy, wieś utraciła znaczenie polityczne i administracyjne, ale po przejęciu jej przez biskupów chełmskich uzyskała prawa miejskie w latach 1472-1498 r., a w XVI w. królewski przywilej targów i jarmarków.

XVII i XVIII w. to okres stagnacji społeczno-gospodarczej miasta, do czego przyczyniły się wojny szwedzkie i rozbiory. Od 1795 roku miasto znajdowało się

w granicach zaboru pruskiego, a od 1810 w zaborze rosyjskim. Od połowy XVIII w. do 1879 r. Białą Rawska należała do wielkopolskiej rodziny Leszczyńskich, którzy w XIX w. ufundowali pałac w stylu romantycznym. Pogłębiający się zastój gospodarczy przyczynił się do odebrania Białej Rawskiej praw miejskich, w 1870 r., w wyniku represji carskich po upadku powstania styczniowego. Do poprawy sytuacji społeczno-gospodarczej nie przyczyniło się połączenie linią kolei wąskotorowej z normalnotorową linią Koluszki – Skierniewice. Prawa miejskie zostały Białej Rawskiej przywrócone w niepodległej Polsce w 1925 r.

W strukturze funkcjonalno-przestrzennej Białej Rawskiej widoczny jest wpływ warunków naturalnych. Najbardziej zurbanizowana część miasta, wraz z historycznym centrum, rozciągnięta jest wzdłuż południowo-wschodniej krawędzi doliny Białki, w kierunku północny-wschód – południowy-zachód. Ośią tego obszaru jest ciąg ulic Jana Pawła II – Mickiewicza. Układ rozplanowania starego miasta ma przy tym unikatowy w skali kraju, przejściowy charakter, między rozplanowaniem średniowiecznym a renesansowym. Wpływ renesansu widoczny jest w rozciągnięciu układu urbanistycznego zgodnie z dłuższą osią dawnego placu targowego miasta, dzisiejszego placu Wolności. Omawiany obszar charakteryzuje się niską, parterową i jednopiętrową zabudową jedno- i wielorodzinną, o stosunkowo dużej intensywności poziomej.

Na północny-wschód i wschód od Placu Wolności znajduje się założenie kościelne, z kościołem parafialnym i starym sadem. Dalej na wschód zlokalizowany jest zespół pałacowo-parkowy ufundowany w XIX w. przez Aleksandra Leszczyńskiego, z dworem i parkiem w części północnej oraz folwarkiem na południu. Na wschód i południowy-wschód od tych obszarów, przy drogach wylotowych, zlokalizowano tereny przemysłowo-magazynowe. Na zewnątrz od nich, wzdłuż dróg wylotowych, rozchodzących się promieniście w sektorze południowo-wschodnim, znajdują się pasma zabudowy typu zagrodowego.

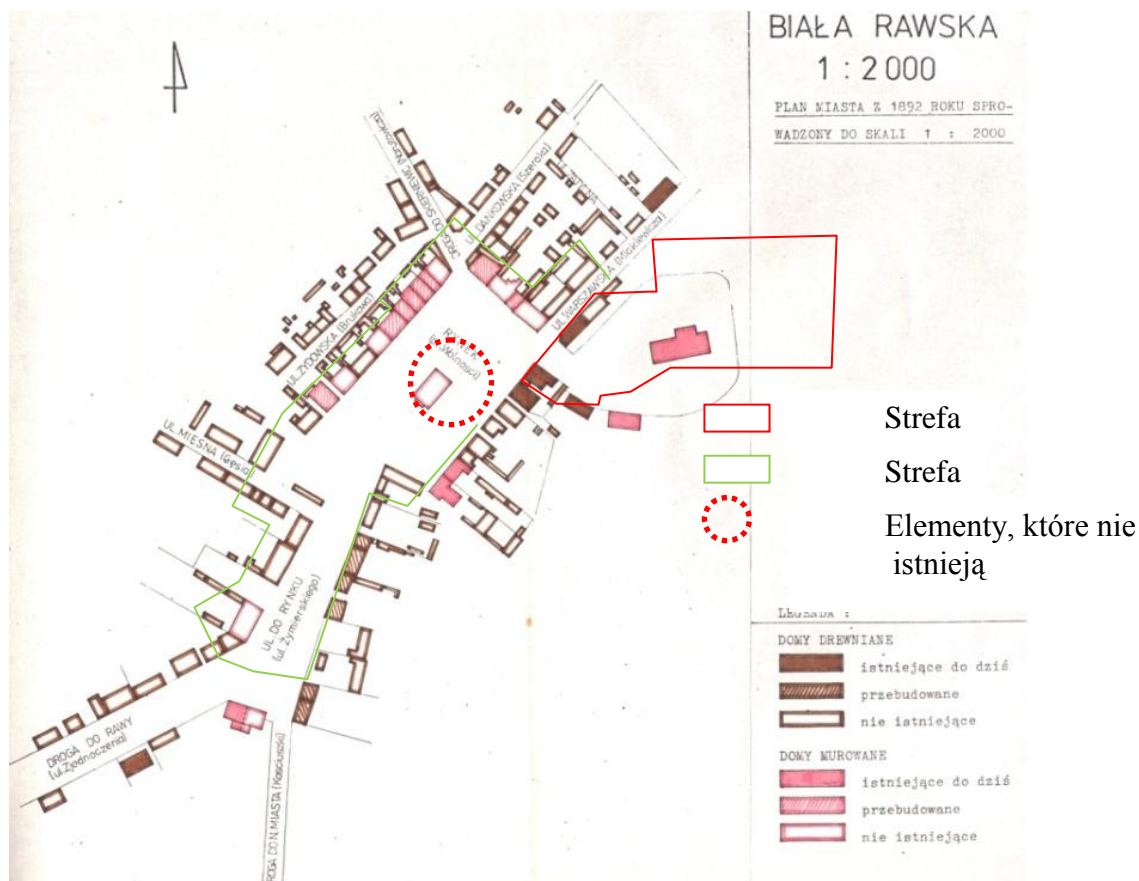
Na północno-zachodnim brzegu Białki znajduje się natomiast osiedle domów jednorodzinnych i dwa pasma zabudowy zagrodowej, wzdłuż dróg wylotowych w kierunku północnym i północno-zachodnim. Wzdłuż Białki i jej dopływów utworzono liczne stawy.

Do najcenniejszych zabytków miasta należą:

- zespół pałacowo-parkowy z pałacem w stylu romantycznym z I połowy XIX w.;
- sanktuarium Matki Bożej Miłosiernej z gotyckim kościołem parafialnym p.w. św. Wojciecha z XII w., przebudowanym w 1518 i 1712 roku;
- cmentarz rzymskokatolicki z II poł. XVIII w.;
- murowana kapliczka z 1916 r. z figurą Chrystusa;
- dawna synagoga z XVIII w.;
- XVIII-wieczny cmentarz żydowski;
- ostatnia stacja zabytkowej Rogowskiej Kolei Wąskotorowej z 1915 r.
- układ urbanistyczny z XVI w wraz z domami z XIX w.

Granice ochrony konserwatorskiej

Granica strefy ścisłej ochrony konserwatorskiej miasta Biała Rawska obejmuje zespół kościoła i pałacu. Założenia te stanowią reprezentatywne obszary zabytkowe miasta, zawierające obiekty podlegające ochronie konserwatorskiej, takie jak: pałac z otaczającym parkiem, kościół, plebanię i organistówkę. Zespół kościoła stanowi charakterystyczny fragment całego układu urbanistycznego miasta a znajdująca się tu dzwonnica przykościelna pełni rolę dominanty przestrzennej. Obiekty w zespole sakralnym znajdują się w dobrym stanie technicznym, podlegając bieżącym remontom i opiece swych gospodarzy.

Położone na północ od zespołu kościelnego założenie pałacowo – parkowe nie jest związane urbanistycznie z miastem. Pałac pochodzący z XIX wieku zaprojektowany w stylu zamku warownego zasłonięty drzewami, nie stanowi obecnie elementu orientującego, ani czytelnego w układzie i sylwecie starego miasta. Mocno zaniedbany pałac doczekał się rozpoczęcia prac remontowych wszczętych przez nowych prywatnych właścicieli. Jednak przywracanie świetności pałacowi przebiega w wolnym tempie z uwagi na olbrzymie środki finansowe konieczne do przeprowadzenia kompleksowych działań konserwatorskich. Należy podkreślić, że złożonych prac rewitalizacyjnych wymaga również obszar parku zeszpecony w wyniku PGR-owskich działań poprzez wprowadzenie wtórnych podziałów i zlokalizowanie ujęcia wody w linii wglądu widokowego na pałac. Dużą stratę dla zespołu spowodowało również niewłaściwe - dysharmonizujące sąsiedztwo zlokalizowania typowej zabudowy mieszkaniowej pochodzącej z lat 60 –tych .

Założenie kościoła objęte strefą A

Obiekty w sąsiedztwie kościoła

Oczyszczalnia zlokalizowana w osi wglądu na pałac

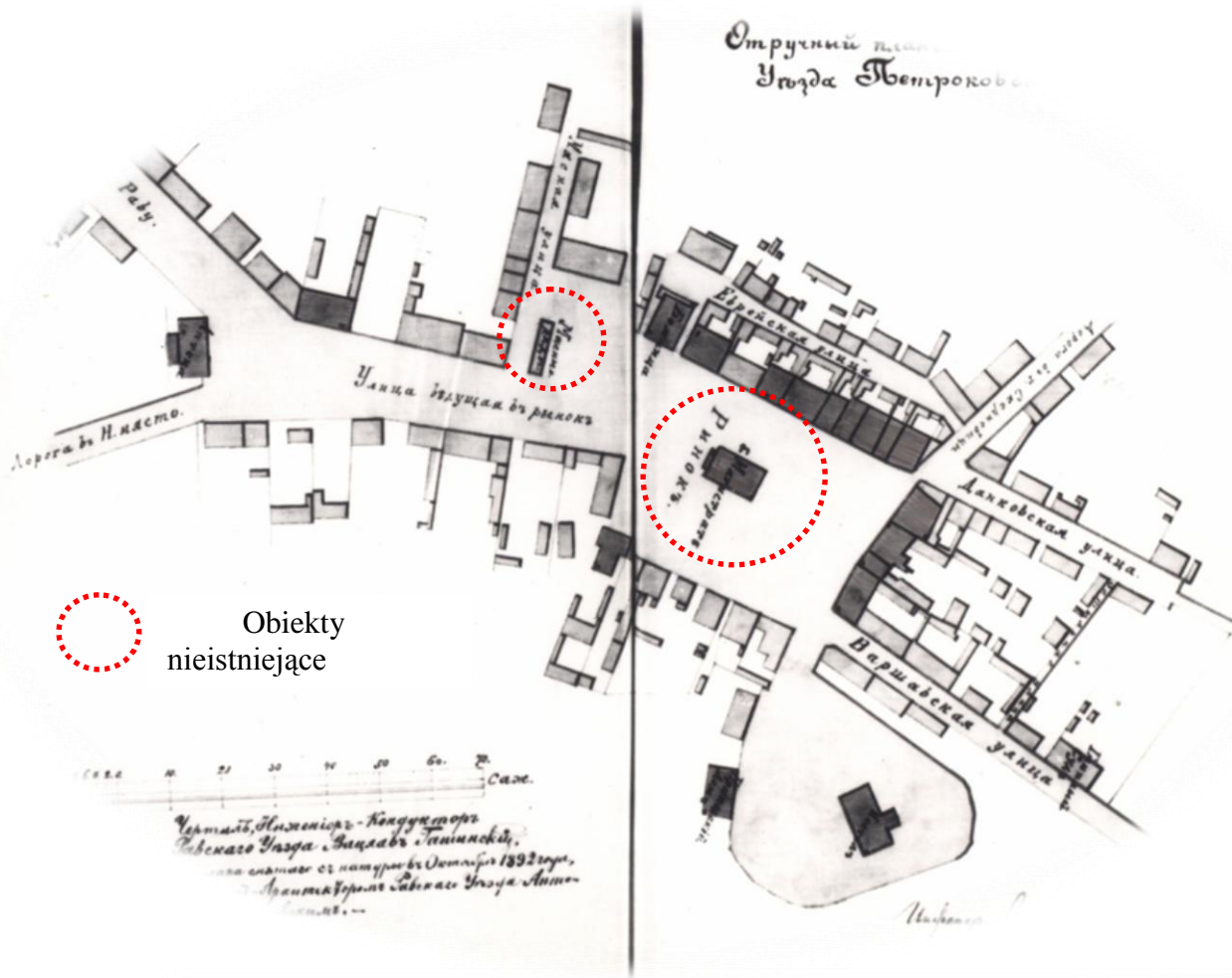
Zabudowa dysharmonizująca z zespołem pałacowo - parkowym

Granice strefy częściowej ochrony konserwatorskiej przebiegają wokół Placu Wolności. Obejmując teren, którego struktura wznosi się lekko w stronę wschodniego narożnika położonego 6 m wyżej kościoła. Układ przestrzenny reprezentuje unikatowy w Polsce, jedyny w swym rodzaju przykład rozplanowania miasta z epoki przejściowej od średniowiecza do renesansu, podyktowany specyficznymi uwarunkowaniami własnościowymi. Charakterystyczny przejaw renesansowej kompozycji stanowi osiowe ustawienie rynku miejskiego w stosunku do dawnego placu targowego. Pozostały tu zabytkowe domy mieszkalne drewniane i murowane z XIX i pierwszej połowy XX wieku oraz dawna synagoga, obecnie pełniąca funkcję budynku straży pożarnej. Północna pierzeja placu trzy lata temu została zniszczona w wyniku pożaru i planowana jest ich odbudowa. Chcąc doprowadzić do podjęcia prac zmierzających do uporządkowania pierzei wojewódzki konserwator zabytków posiadając moc sprawczą w formie prawnej ochrony zabytków (w postaci strefy ochrony konserwatorskiej) uczestniczył w formowaniu zapisów w zmianie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, mających na celu kształtowanie zasad zagospodarowania tej części placu. Wytyczne konserwatorskie oparte na studium historycznym miasta Białą Rawska nawiązywały do historycznych podziałów terenu małomiasteczkowej struktury architektonicznej. Określono wysokości gabarytów budynków i ukształtowano linie zabudowy pozwalające na wyeksponowanie zabytkowego zespołu kościoła oraz pozostawienie wglądów widokowych na historyczną strukturę rynku. Zapewne w przypadku braku wpisu do rejestru tej części miasta nie byłoby możliwości doprowadzenia do żadnych kompromisów ograniczających wprowadzania nowych dominant w obrębie układu urbanistycznego.

Brak strefy ochrony konserwatorskiej powodowałby dalszą degradację struktury rynku. Nadal wprowadzałyby dysharmonizującą zabudowę, jak to miało miejsce w latach 70-tych. Wówczas dokonano wielu drastycznych zniszczeń wartości kulturowych. Przekształcono parterową bożnicę z połowy XIX wieku na piętrową remizę straży pożarnej. Przeprowadzono ukośnie ulice przelotowe doprowadzając do zniszczenia wnętrza rynku. Wybudowano wiatę dworca autobusowego i stację benzynową, stanowiąc elementy obce w układzie rynku i pełnionej przez niego funkcji. Spowodowano chaos przestrzenny poprzez nasadzenie małowartościowych drzew i krzewów w zachodniej części placu, rozbijając wnętrze i zmniejszając jego czytelność. Wprowadzono w struktury miasta pawilony zakłócając czytelność historycznej sylwety. Ulokowano osiedle mieszkaniowe w północnej części miasta całkowicie uniemożliwiając ekspozycję zabytkowego zespołu pałacowego z doliny rzeki Białki. Wprowadzono zabudowę przedsiębiorstwa ogrodniczego i nową plebanię ograniczając ekspozycję zespołów: pałacowo – parkowego i kościoła.

Dawna zabudowa rynku

Nieistniejący ratusz

Obiekt kina

Stacja benzynowa

Spalona pierzeja

Dworzec autobusowy przed rewaloryzacją

Pierzeja północna

Stacja paliw przed rewaloryzacją

Budynek straży pożarnej

Wglądy na kościół

W wyniku przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że wprowadzenie stref ochrony konserwatorskiej w 1986 roku zahamowało pojawianie się obiektów dysharmonizujących krajobraz miasta. Występujące w strefie założenie kościoła prezentuje dobry stan techniczny. Natomiast pałac z uwagi na ścisły nadzór konserwatorski, jako jedyny obiekt stanowiący własność prywatną uzyskał środki finansowe od Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków na rozpoczęcie prac naprawczych. Ponadto odnowiono dawną straż pożarną (obecne kino), której murowany, piętrowy budynek z dużym uskokowym dachem dominuje w zachodniej pierzei placu. Należy również podkreślić fakt niedopuszczenia do rozbiórki zabytkowego taboru kolei wąskotorowej, który kolidował z procesami inwestycyjnymi.

Mając na uwadze zahamowanie dalszej degradacji układu urbanistycznego należy sporządzić projekt nowego zagospodarowania placu, dla scalenia wnętrza rynku zniekształconego przez zielen i rozbitego przez przelotową komunikację. Najkorzystniejsze dla wnętrza byłoby przywrócenie ruchu okrężnego. Należy wprowadzić tradycyjną funkcję targową.

KONCEPCJA ZINTEGROWANEGO PROGRAMU REWITALIZACJI MIASTA BIAŁA RAWSKA - PLANOWANY EFEKT REWITALIZACJI

Prace nad Programem koordynowane były przez Urząd Miasta i Gminy i prowadzone w oparciu o następujące zasady:

ZINTEGROWANE STANOWISKO

Zintegrowane stanowisko - podejście – oznacza, że wszelkie przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu rewitalizacji są spójne i skoordynowane z innymi politykami Miasta Biała Rawska na obszarze zdegradowanym. Zintegrowane podejście oznacza realizację przedsięwzięć, których wspólna realizacja i wykonanie prowadzą do wyjścia obszaru ze stanu kryzysowego. Program rewitalizacji angażuje różnych kooperantów sektora publicznego i społecznego, zarówno na etapie przygotowania Programu rewitalizacji poprzez konsultacje i doradztwo, ale również poprzez sprzężoną realizację.

DŁUGI HORYZONT- OKRES CZASOWY

Długi horyzont - okres czasowy dotyczy zasady programowania średniookresowego rozwoju w Gminie Biała Rawska z uwzględnieniem projektu Narodowego Planu Rewitalizacji do 2022 roku, co powoduje zintegrowaną realizację planów i przedsięwzięć w celu podjęcia działań zmierzających do wyjścia obszaru ze zjawisk kryzysowych oraz wydobycia instrumentów podejmowanych na szczeblu krajowym i regionalnym.

Czas programowania nie powoduje zakończenia procesów rewitalizacji, rewaloryzacji i modernizacji a jest tylko jednym z etapów planowane długookresowego nastawienia do ożywienia zdegradowanych obszarów Miasta Biała Rawska.

SZEROKA GAMA INGERENCJI

Szeroka gama ingerencji dotyczy działań wychodzących poza projekty jednostek Gminy Biała Rawska, realizowanych w ramach przedsięwzięć ustawowych prac samorządu. Dotyczy to przestrzeni włączanych w przebiegi rozwoju obszernego gremium partnerów publicznych i prywatnych. W tym aspekcie program rewitalizacji formułuje zaproszenie do współdziałania sędowane do interesariuszy, przewidujących działalność na rzecz wychodzenia obszaru z kryzysu.